

У III кварталі 2023 року ключові тенденції в банківському секторі залишалися незмінними. Так, надалі зростало фондування за рахунок коштів населення і навіть більше – бізнесу. Частка строкових гривневих коштів населення зростала, хоча і повільніше, ніж у першому півріччі. В активах найшвидше зросли вкладення в ОВДП і депозитні сертифікати НБУ. Водночас банки вперше з III кварталу 2022 року наростили чистий гривневий портфель кредитів бізнесу. Приріст споживчих кредитів тривав вже другий квартал поспіль. Значні процентні доходи забезпечили подальше зростання доходів сектору. Операційна ефективність банків залишалася високою, а витрати на резервування – мінімальними. Завдяки переліченим чинникам сектор надалі нарощував прибуток. Сформований запас капіталу дасть змогу банкам виконати всі чинні та заплановані до впровадження вимоги до платоспроможності.

Структура сектору

У III кварталі 2023 року кількість діючих банків зменшилася на 2 до 63: у серпні виведено з ринку і розпочато ліквідацію “Конкорда” через систематичне порушення цим банком вимог у сфері фінансового моніторингу, а у вересні до категорії неплатоспроможних віднесено “Укрбудінвестбанк” через недотримання обмежень та невиконання вимог регулятора. Частка цих фінустанов становила 0.17% та 0.04% від активів платоспроможних банків відповідно, тож виведення їх із ринку не позначилося на роботі банківського сектору.

За III квартал частка чистих активів держбанків зросла на 3.2 в. п. до 53.3%, урахувавши перехід до цієї категорії системно важливого Сенс Банка.

Активи

Обсяг чистих активів платоспроможних банків зріс за III квартал на 3.3%. Насамперед збільшилися обсяги тримісячних депозитних сертифікатів НБУ (переважно в державних банків) та ОВДП. Чистий гривневий корпоративний кредитний портфель у жовтні зростав четвертий місяць поспіль після довготривалого спаду. Загалом за III квартал обсяг гривневого корпоративного кредитного портфеля збільшився на 4.8%, тоді як валютного зменшився на 1.3% у доларовому еквіваленті. Обсяги гривневих кредитів малим та середнім підприємствам (МСП) збільшилися на 4.3% кв/кв. Кредити МСП становлять уже 55% у чистому гривневому кредитному портфелі, проте лише 14% чистих кредитів надано компаніям, що не належать до бізнесових груп. Найбільше збільшилися обсяги гривневих бізнес кредитів у Приватбанку та в українських приватних банках.

Кредитування триває переважно в межах програми “Доступні кредити 5-7-9%”: загальний обсяг позик, наданих за програмою, зріс на 10% за квартал. Як у програмі так і загалом найбільше зросли обсяги кредитів підприємствам торгівлі та сільського господарства. Кредити в програмі формують понад 40% працюючого валового портфеля гривневих кредитів бізнесу.

Обсяги чистого роздрібного гривневого кредитного портфеля надалі збільшувалися – на 9.2% за III квартал – завдяки відновленню карткового кредитування. Таке збільшення на $\frac{3}{4}$ забезпечили два банки-лідери за обсягами роздрібних портфелів. Також у III кварталі зросли обсяги чистих іпотечних кредитів – на 18.7% або на 2.4 млрд грн, завдяки видачі позик на 2.9 млрд грн за програмою “еОселя”.

Банки третій квартал поспіль майже не визнавали кредитних втрат. Натомість за квартал частка непрацюючих кредитів знизилася на 1.1 в. п. – до 37.9%, що на 11.3 в. п. вище за рівень лютого 2022 року. Основним рушієм було списання непрацюючих кредитів фізичним особам, що призвело до скорочення їхньої частки у відповідному портфелі на 3.3 в. п. за квартал. Водночас частка непрацюючих кредитів бізнесу знизилася лише на 0.3 в. п., зокрема через перекласифікацію окремих великих кредитів у працюючі.

Фондування

Обсяги зобов'язань платоспроможних банків збільшилися на 1.8% за квартал, переважно завдяки приросту коштів фізичних осіб та бізнесу. Ключова тенденція залишається незмінною четвертий квартал поспіль: частка коштів клієнтів як головного джерела фондування банків збільшується, до 92.4% наприкінці вересня. Натомість частка рефінансування НБУ залишилася незмінною на рівні липня 2008 року – 0.2%. Валовий зовнішній борг банків надалі скорочується, на 4.1% за II квартал до 1.8 млрд дол. США.

Обсяги гривневих коштів фізичних осіб збільшилися на 4.7% за квартал (+21.5% p/p). Загалом усі банки дедалі інтенсивніше нарощували гривневі кошти. Усе ще привабливі депозитні ставки сприяли подальшому приросту строкових коштів у гривні, хоча й дедалі меншими темпами – на 3.1% (+32.4% p/p). У липні деякі банки перекласифікували вклади з правом дострокового розірвання зі строкових у кошти на вимогу щоб точніше відобразити їхню сутність. Через це частка строкових

коштів населення зменшилася на близько 1.4 в. п. – до 33.8% наприкінці липня. Проте надалі збільшення частки строкових коштів тривало – до 34.7% наприкінці вересня. Переважна більшість нових гривневих строкових вкладів залучається на строк від трьох до шести місяців.

За квартал обсяги коштів населення в іноземній валюті збільшилися на 2.1% (+9.4% р/р). Обсяги коштів збільшилися в банків усіх груп, крім більшості державних (крім Приватбанку та Сенса Банку). Лідерами стали банки з приватним капіталом – +4.1% та Приватбанк – +3.7%. Обсяги строкових коштів населення у валюті знизилися за квартал на 4% насамперед за рахунок перекласифікації депозитів із правом дострокового розірвання у поточні в липні (близько +3% за квартал без урахування цього впливу). Найактивнішими в залученні строкових депозитів у валюті були установи з розвиненим інтернет банкінгом.

Обсяг коштів суб'єктів господарювання в національній валюті зросли на 5.5% (+51.9% р/р) виключно завдяки поточним коштам. Приріст за квартал забезпечили державні¹ банки – на 7.5% та іноземні банки – на 6.1%, у приватних збільшення фактично не було. Обсяги коштів бізнесу у валюті зменшилися на 4.9% за всіма групами банків, найшвидше наприкінці кварталу.

Рівень доларизації депозитів за III квартал знизився на 1.4 в. п. – до 32.5%, насамперед завдяки зниженню обсягів валютних депозитів бізнесу за одночасного збільшення обсягів гривневих вкладів домогосподарств та бізнесу.

Процентні ставки

В умовах послаблення інфляційного тиску НБУ розпочав цикл зниження облікової ставки. У липні – жовтні облікова ставка знижувалася тричі, сумарно на 9 в. п. – до 16% річних, а за депозитними сертифікатами “овернайт” – двічі, на 4 в. п. до того ж рівня. Водночас вищі ставки за тримісячними депозитними сертифікатами НБУ та підвищені резервні вимоги за поточними коштами і надалі мотивували банки залучати строкові депозити населення. Тож зниження ставок закладами слідом за обліковою ставкою було повільним. Відповідно до показника UIRD вартість 12-місячних гривневих депозитів фізичних осіб знизилася на 0.7 в. п. – до 14.5% річних. Зменшення вартості коштів суб'єктів господарювання було суттєвішим – на 1.7 в. п. – до 12.4% річних.

Упродовж кварталу ставки за гривневими кредитами суб'єктів господарювання знизилися на 1.2 в. п. – до 18.7% річних. Насамперед зменшилися ставки за ультракороткими (до місяця) кредитами в межах кредитних ліній великим підприємствам під іноземним контролем, вартість яких чутлива до облікової ставки. Ставки за гривневими кредитами фізичним особам у середньому залишалися незначно вище 28% річних.

Фінансові результати та капітал

У III кварталі прибуток сектору зріс на понад 25% кв/кв до 42.2 млрд грн, а частка Приватбанку в ньому скоротилася

до близько третини. Збільшенню прибутку сприяло триваюче зростання чистого процентного доходу. Водночас витрати на резервування залишалися помірними: у III кварталі банки сформували резервів на 1.1 млрд грн, з них під кредити – 0.6 млрд грн. Збитковими за квартал було лише сім переважно малих банків (15 у попередньому кварталі) із сукупним збитком 0.1 млрд грн.

У структурі процентних доходів і надалі стрімко зростали доходи від вкладень у депозитні сертифікати НБУ та ОВДП. Їхня сукупна частка в процентних доходах становила 54%. Обсяг процентних доходів від кредитування за квартал збільшився. Проте річні темпи зростання процентних доходів від кредитування бізнесу уповільнилися до 5.9% р/р, а процентні доходи від кредитів населенню надалі скорочувалися у річному вимірі. Поступове підвищення вартості гривневого фондування від фізичних осіб збільшило процентні витрати. Тож зростання чистого процентного доходу за квартал уповільнилося до 35.3% р/р. Чистий комісійний дохід знижувався впродовж III кварталу, сукупно на 20.0% р/р та на 11.6% за квартал. Позитивний результат переоцінки ОВДП та зростання порівняно з попереднім кварталом прибутку від операцій купівлі-продажу валюти зумовили зростання операційного доходу за квартал.

Операційні витрати за квартал дещо зменшилися, тож банки зберегли високу операційну ефективність. Співвідношення операційних витрат і операційного доходу (CIR)² становило 33.0% порівняно з 39.9% у II кварталі цього року та 29.3% у відповідному періоді торік. Операційно збитковими у III кварталі були 10 установ.

Перспективи та ризики

Попередні результати цього року оцінки стійкості банків оптимістичні: помірна потреба в капіталі може виникнути лише у кількох установ. Ураховуючи це, а також поточний стан сектору, НБУ відновлює раніше призупинені та запроваджує нові регуляторні вимоги. У вересні відновлено низку вимог з оцінки кредитного ризику та вдосконалено підходи до оцінки банками платоспроможності боржників – юридичних осіб. Їх банки мали впровадити до 01 листопада 2023 року. Крім того, з 2024 року банки знову оновлюватимуть та подаватимуть НБУ плани відновлення діяльності. Уже із початку 2024 року із капіталу банків вираховуватимуться у повному розмірі непрофільні активи, а операційний ризик на 100% ураховуватиметься в нормативах достатності капіталу (нині враховується лише 50%). На наступний рік також заплановано запровадження нової структури капіталу та врахування ринкового ризику під час оцінки достатності капіталу. Наявного запасу капіталу більшості банків буде достатньо для комфортного виконання перелічених вимог, незважаючи на очікуване запровадження тимчасового додаткового податку на прибутки банків. Для подальшого гармонійного розвитку сектору банкам необхідно врахувати результати оцінки стійкості та плани впровадження регуляторних вимог в стратегіях діяльності та за доцільності їх оновити.

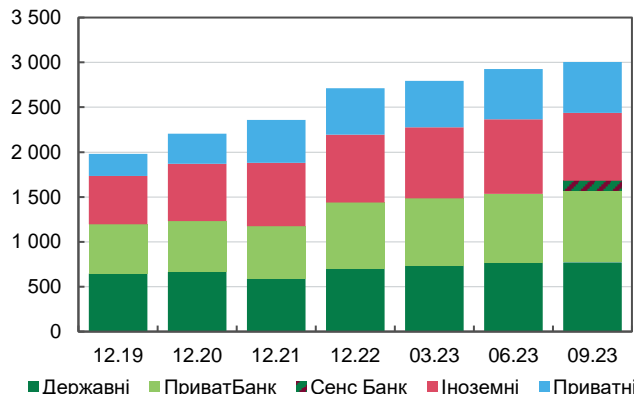
¹ Тут і далі – з урахуванням Сенса Банку як державного упродовж кварталу, якщо не зазначено інше.

² Без переоцінки цінних паперів, валюти та деривативів.

Структура сектору

Обсяг загальних активів у III кварталі збільшився на 2.7% переважно за рахунок Приватбанку. У III кварталі кількість працюючих банків зменшилася на два: “Укрбудінвестбанк” (0.04% чистих активів сектору) та “Конкорд” (0.17% чистих активів сектору).

Графік 1. Загальні активи банків, млрд грн*

* На кінець кварталу з урахуванням коригуючих проводок. Платоспроможні банки поділено на групи згідно з класифікацією у відповідному звітному періоді.

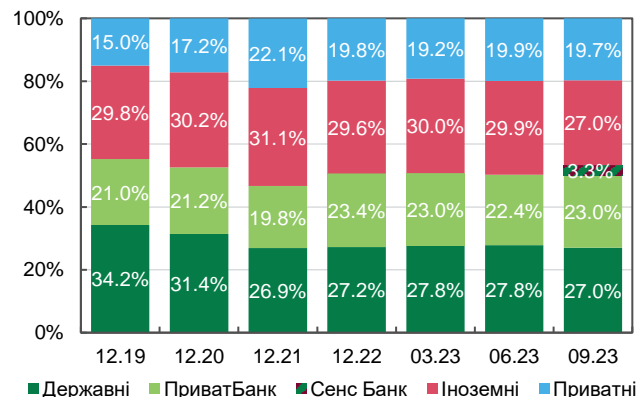
Таблиця 1. Кількість банків*

	2019	2020	2021	2022	I.23	II.23	III.23
Платоспроможні	75	73	71	67	65	65	63
Зміна	-2	-2	-2	-4	-2	0	-2
Державні, у т.ч. Приватбанк	5	5	4	4	4	4	5**
Зміна	0	0	-1	0	0	0	+1
Іноземні	20	20	20	16	15	14	14
Зміна	-1	0	0	-4	-1	0	-1
Приватні	50	48	47	47	46	46	44
Зміна	-1	-2	-1	0	-1	0	-2

* Кількість наведено на кінець відповідного періоду. **Сенс Банк перекласифіковано до групи державних у липні 2023 року.

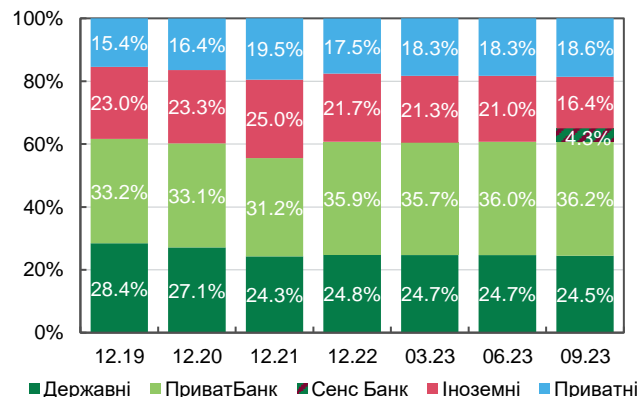
Державні банки надалі формують понад половину активів сектору – 53.3% за чистими активами, у коштах населення – 65% (50% та 60.7% відповідно без урахування Сенс Банку).

Графік 2. Розподіл чистих активів за групами банків*

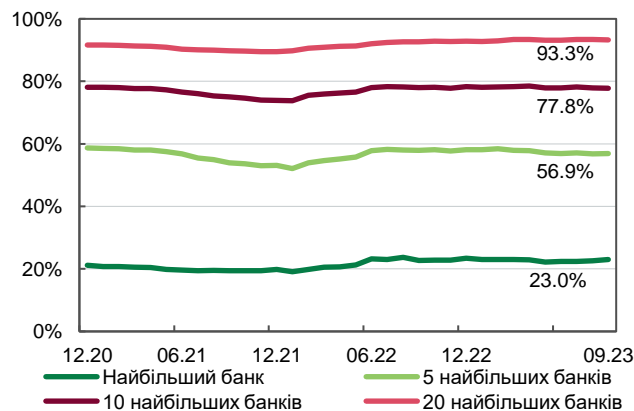
* На кінець кварталу з урахуванням коригуючих проводок.

Графік 3. Розподіл депозитів фізичних осіб за групами банків

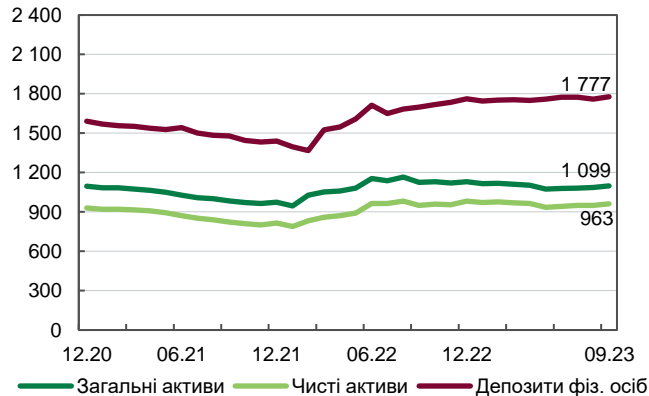

Порівняно з II кварталом частка чистих активів найбільшого в системі Приватбанку дещо збільшилася так само, як і рівень концентрації сектору за активами.

Графік 4. Частка найбільших банків у чистих активах сектору

Графік 5. Рівень концентрації сектору за показником ННІ*

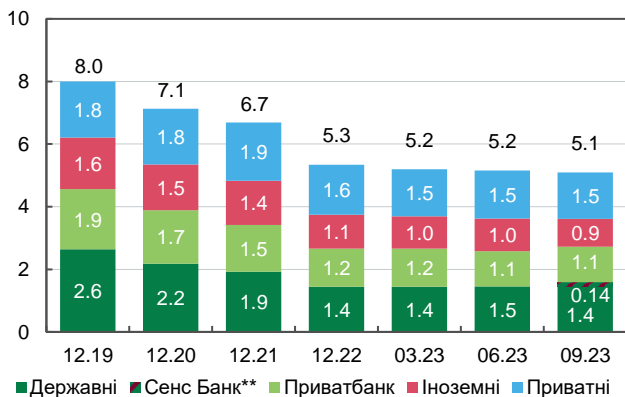

* Індекс Херфіндаля – Хіршмана (ННІ) – індикатор концентрації на банківському ринку. Розраховується як сума квадратів часток окремих банків у загальному обсязі. Може набувати значень від 0 до 10 000 (до 1 000 – ринок є слабо концентрованим). Депозити фізичних осіб включають ощадні сертифікати.

Банківська інфраструктура

У III кварталі кількість структурних підрозділів банків зменшилася на 55 за рахунок відділень банків, що залишили ринок. Найпомітнішим скорочення було у Харківській, Дніпропетровській областях та місті Києві. Найбільше відділень із діючих банків закритв Укрсиббанк (-8), а відкрив – Райффайзен (+5). Зміни за групами банків відбулися через перекласифікацію Сенса Банку.

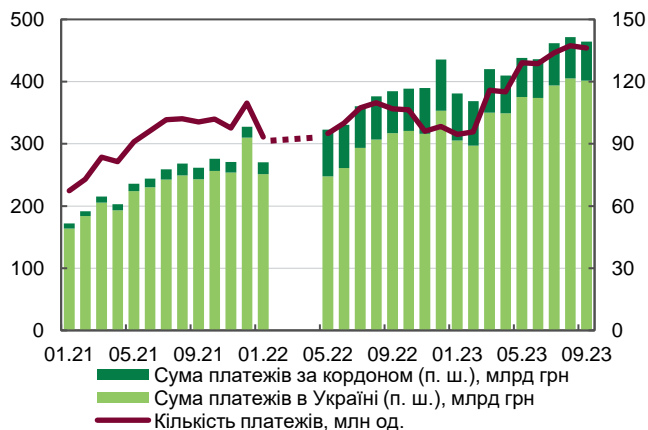
Графік 6. Кількість структурних підрозділів банків*, тис. од.

* Відокремлені структурні підрозділи й головні офіси. ** Сенса Банк перекласифіковано до групи державних у липні 2023 року.

Кількість платежів картками в торговельних точках зросла на 9% кв/кв. Обсяги платежів картками українських банків в Україні дедалі збільшуються, а за кордоном уже пів року скорочуються.

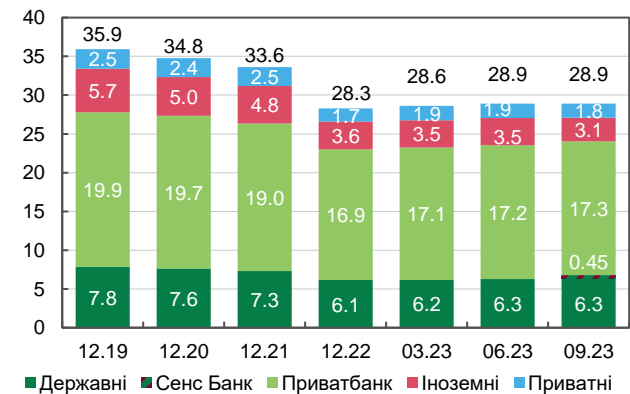
Графік 8. Розрахунки платіжними картками в торговельній мережі

Упродовж лютого–квітня 2022 року статистичні дані не збиралися.

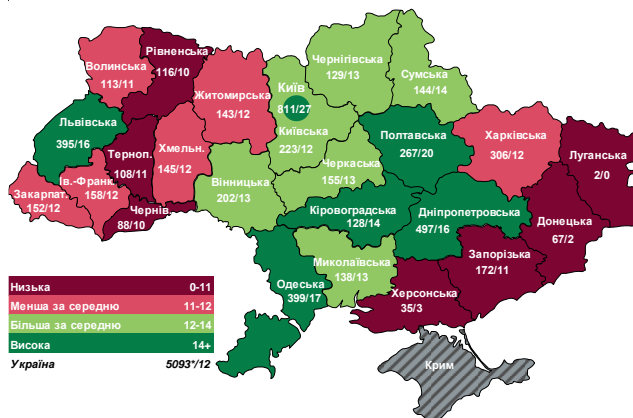
Мережа POS-терміналів зростає впродовж п'яти кварталів поспіль. У III кварталі лідерами приросту вчергове були держбанки. На ринку, окрім Укрпошти, з'явилися нові оператори платіжної інфраструктури (НоваПей), які розширювали мережу POS-терміналів. Мережа банкоматів упродовж кварталу не змінилася.

Графік 10. Кількість банкоматів* банків, тис. од.

* Кількість банківських пристроїв самообслуговування (банкомати, депозитні банкомати, програмно-технічні комплекси самообслуговування).

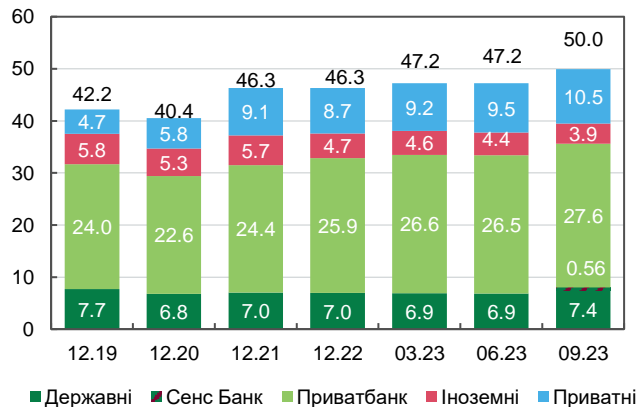
Графік 7. Діючі структурні підрозділи банків в окремих регіонах на 01.10.2023, од./од. на 100 тис. населення

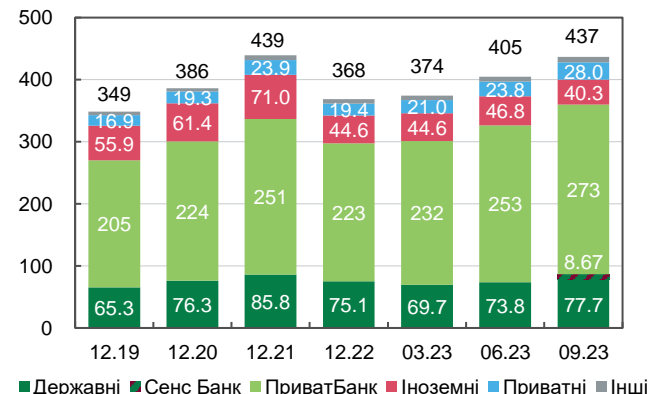
До розрахунку взято наявне населення станом на 1 лютого 2022 року. * Не включено 5 структурних підрозділів (у тому числі 3 закордонних).

Кількість активних платіжних карток упродовж III кварталу збільшилася майже за всіма групами банків. Зменшення зафіксовано лише в іноземних банках.

Графік 9. Кількість активних платіжних карток за групами банків, млн од.

Графік 11. Кількість платіжних терміналів (POS), тис. од.

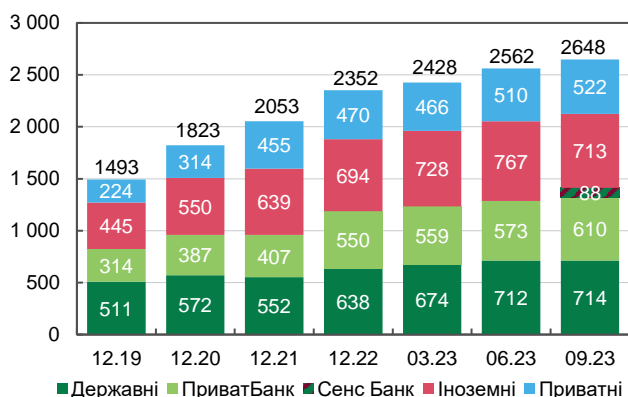
Інші POS-термінали – Укрпошта (7578) та НоваПей (1106).

АКТИВИ

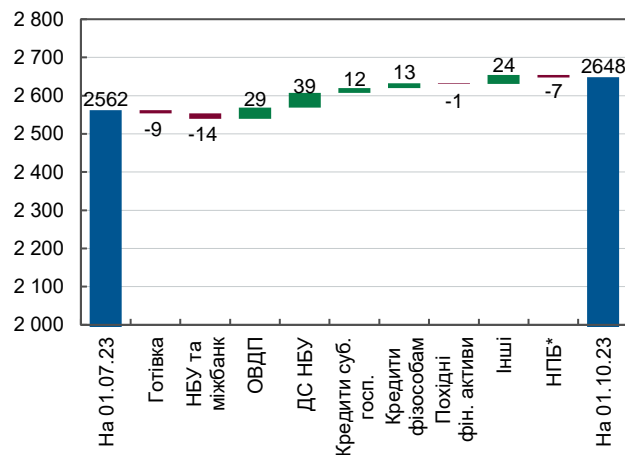
У III кварталі чисті активи збільшилися на 3.3%. Насамперед зросли депозитні сертифікати НБУ на 8.2%, із яких $\frac{3}{4}$ за рахунок державних банків та ОВДП. Також завдяки збільшенню попиту зросли кредити клієнтам на 3.9%.

Графік 12. Чисті активи* за групами банків, млрд грн

* На кінець кварталу з урахуванням коригуючих проводок. ** Сенс Банк перекласифіковано до групи державних у липні 2023 року.

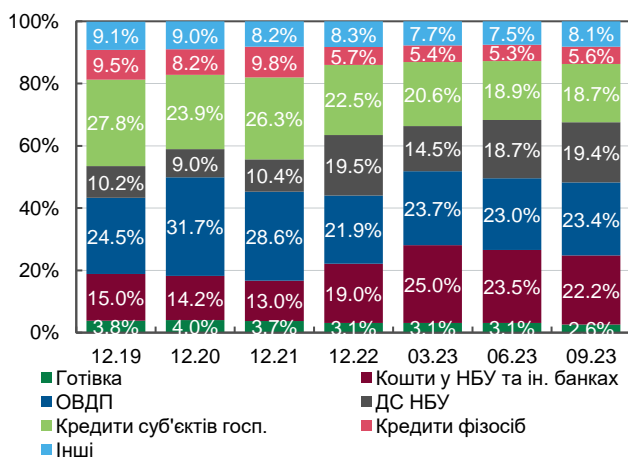
Графік 13. Зміна чистих активів за складовими у III кварталі 2023 року, млрд грн

* Неплатоспроможні банки.

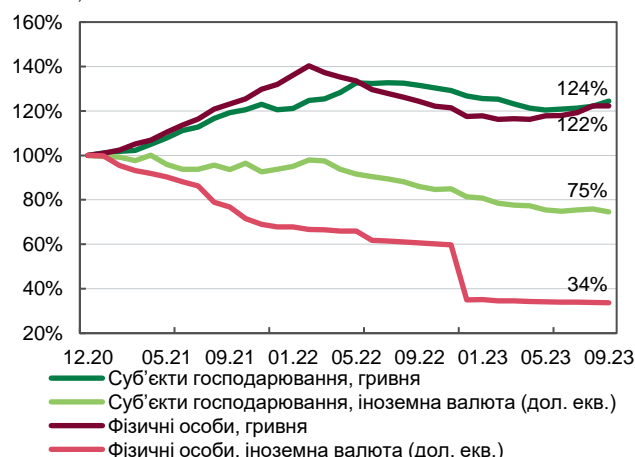
Чотири місяці поспіль портфель валових гривневих кредитів корпораціям зростає, збільшившись на 3.0% порівняно з II кварталом 2023 року. Відновлення валових гривневих кредитів фізособам пришвидшилося – на 3.8% порівняно з попереднім кварталом.

Графік 14. Структура чистих активів сектору за складовими*

* Скориговані на резерви за активними операціями банків. На кінець кварталу з урахуванням коригуючих проводок.

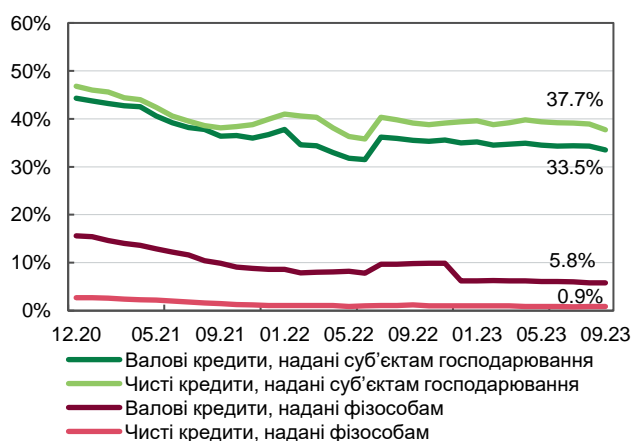
Графік 15. Валові кредити суб'єктам господарювання та фізичним особам, 2020 = 100%

У банках, платоспроможних станом на 01 жовтня 2023 року.

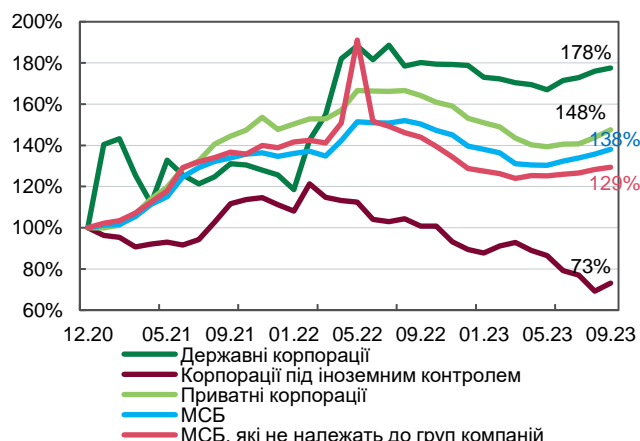
Доларизація чистих кредитів, наданих суб'єктам господарювання, зменшилася за III квартал на 1.5 в. п.

Графік 16. Частка валютних кредитів

Кредити корпораціям під іноземним контролем скорочуються другий квартал поспіль – на 7.6% кв/кв. Натомість обсяги позик приватним та державним корпораціям, кредити МСБ зросли.

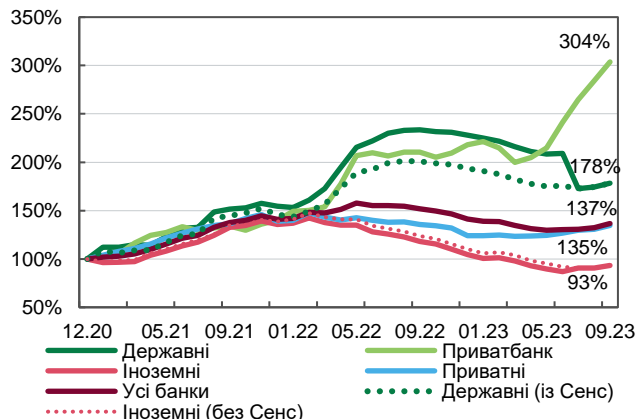
Графік 17. Чисті гривневі кредити нефінансовим корпораціям, 2020 = 100%*

* У банках, платоспроможних станом на 01 жовтня 2023 року.

У III кварталі обсяги чистих гривневих кредитів суб'єктам господарювання зросли на 4.8% кв/кв. Найбільше гривневі кредити бізнесу наростив Приватбанк, збільшивши власні обсяги портфеля на чверть – до 25.9% кв/кв. Чисті гривневі кредити фізичним особам у III кварталі суттєво збільшилися – на 9.2% кв/кв. Таке зростання спостерігалось в усіх групах банків, крім іноземних.

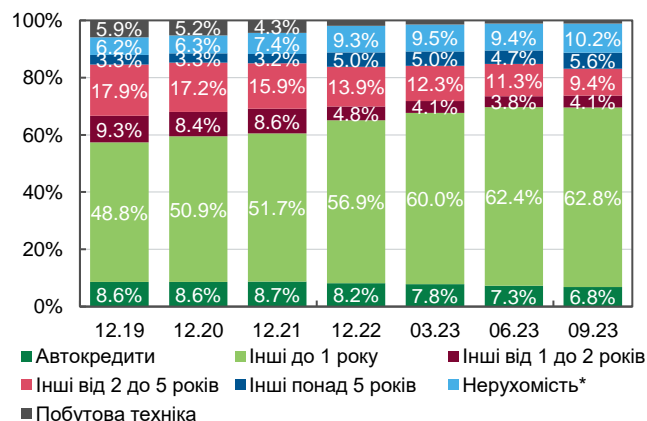
Графік 18. Чисті кредити суб'єктам господарювання в гривнях, 2020 = 100%*

* У банках, платоспроможних станом на 01 жовтня 2023 року. Пунктирні лінії – перерахунок із урахуванням Сенса Банку у категорії державних за весь період.

У III кварталі у структурі роздрібних кредитів зростає частка довгострокових позик, натомість частка середньострокових позик (на 2–5 років) скоротилась.

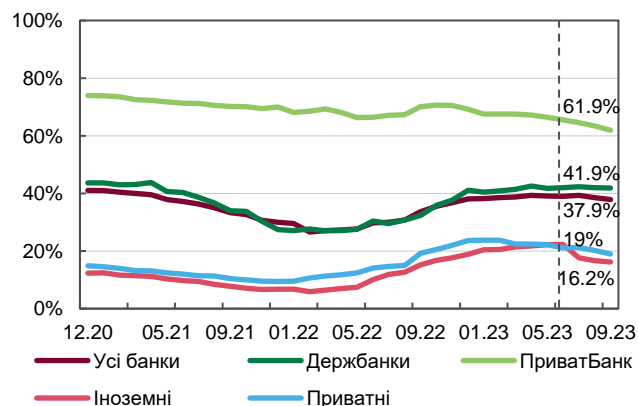
Графік 20. Структура чистих гривневих кредитів домашнім господарствам за цільовим призначенням

* На придбання, будівництво та реконструкцію нерухомості.

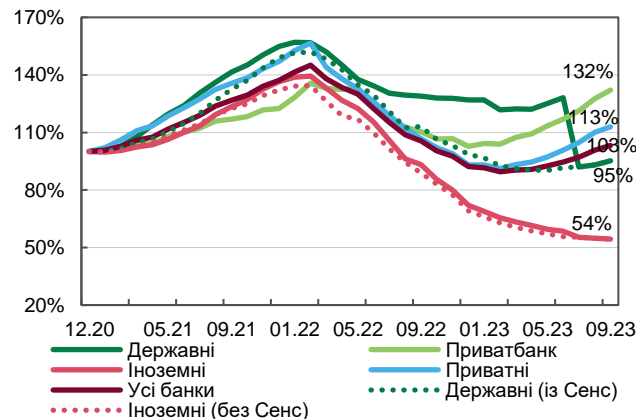
У III кварталі частка непрацюючих кредитів зменшилася в деяких приватних банках: у приватних – на 2.1 в. п. та в Приватбанку – на 3.6 в. п. Водночас у державних та іноземних банках частка непрацюючих кредитів знижувалась повільніше – 0.5 в. п. та 1.1 в. п. відповідно (без урахування ефекту від перекласифікації Сенса Банку у державні банки).

Графік 22. Частка непрацюючих кредитів у портфелях банків за групами*

* Включно з міжбанківськими кредитами; усі банки, включно з неплатоспроможними; без позабалансових зобов'язань. Пунктирна лінія – дата націоналізації Сенса Банку.

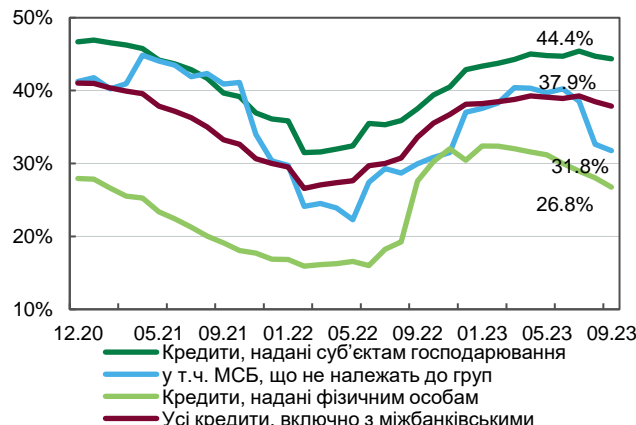
Графік 19. Чисті кредити фізичним особам у гривнях, 2020 = 100%*

* У банках, платоспроможних станом на 01 жовтня 2023 року. Пунктирні лінії – перерахунок із урахуванням Сенса Банку у категорії державних за весь період.

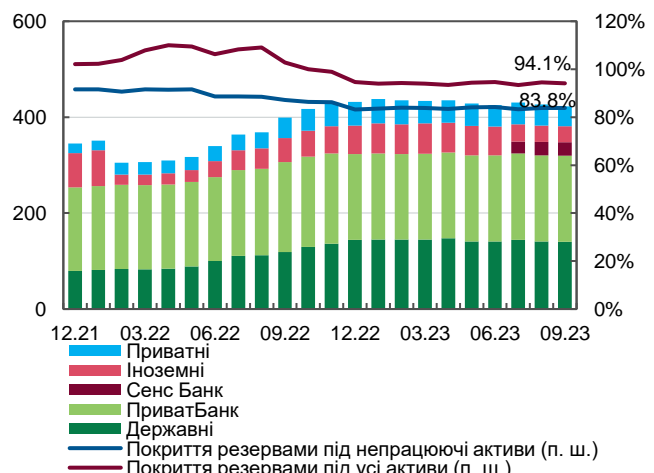
У III кварталі частка непрацюючих кредитів скоротилась на 1.1 в. п. Частка непрацюючих кредитів бізнесу знизилась мінімально – на 0.3 в. п., а от населенню – на 3.3 в. п.

Графік 21. Частка непрацюючих кредитів у портфелях банків*

* Усі банки, включно з неплатоспроможними, без позабалансових зобов'язань. Фізичні особи включно з фізичними особами-підприємцями.

Графік 23. Обсяг непрацюючих активів (млрд грн) та рівень покриття резервами*

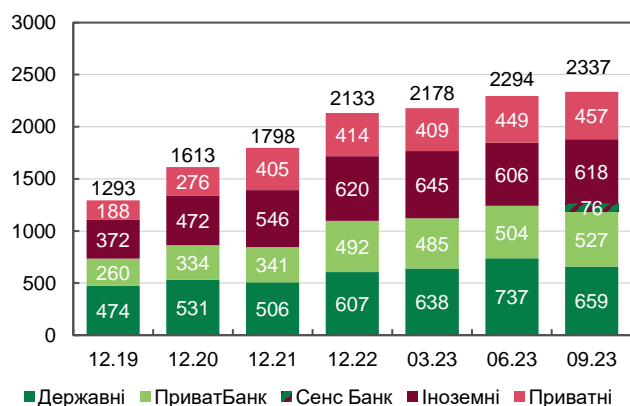

* Включно з міжбанківськими кредитами; усі банки, включно з неплатоспроможними; без позабалансових зобов'язань.

Фондування

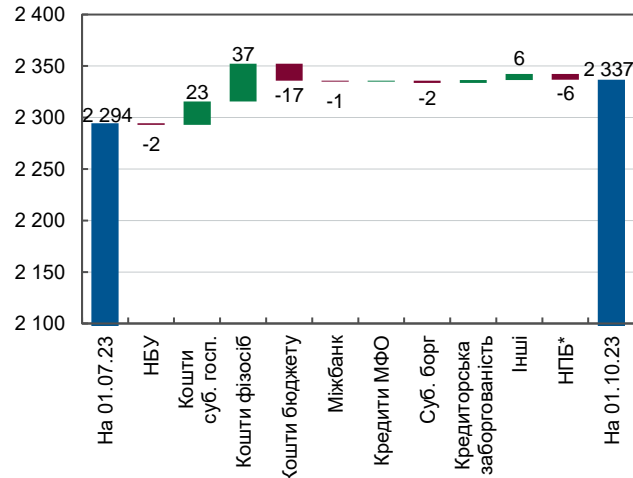
Обсяги зобов'язань платоспроможних банків за III квартал несуттєво зросли (+1.8%) за рахунок приросту коштів бізнесу та населення. Найактивніше зобов'язання наростив Приватбанк – на 4.6%.

Графік 24. Структура зобов'язань за групами банків, млрд грн

* У банках, платоспроможних на кожну звітну дату.

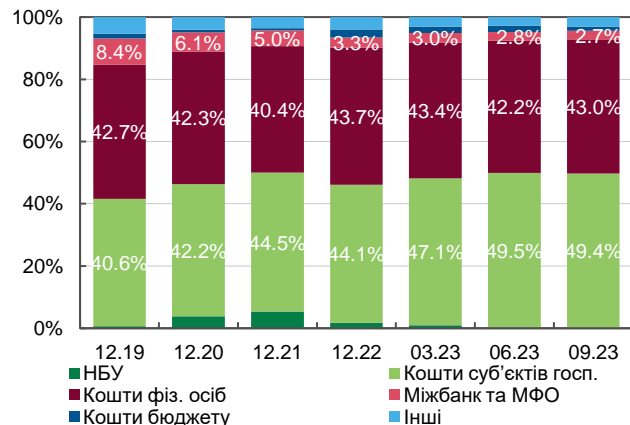
Графік 25. Зміна зобов'язань за складовими у III кварталі 2023 року, млрд грн

* Неплатоспроможні банки.

Частка коштів клієнтів у структурі зобов'язань зросла на 0.7 в. п. до 92.4% переважно за рахунок приросту коштів фізосіб. Натомість частка коштів бюджету скоротилась на 0.8 в. п.

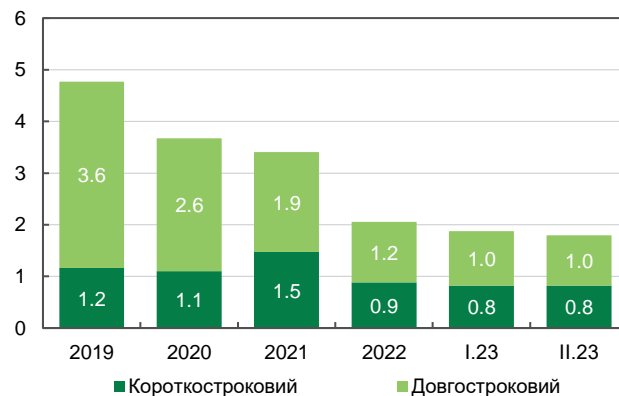
Графік 26. Структура зобов'язань банків*

* У тому числі ощадні сертифікати.

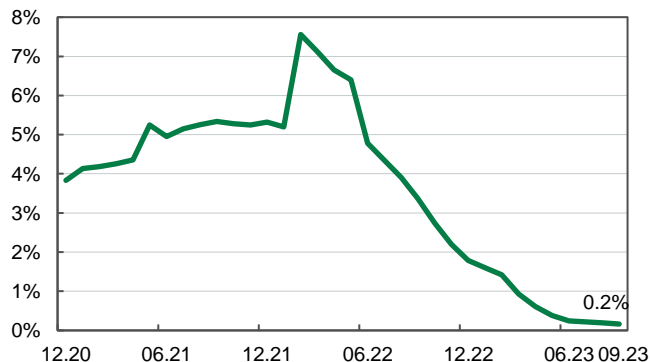
Валовий зовнішній борг за підсумками II кварталу і надалі знижувався меншими темпами – на 4.1% (-26.4% р/р) до 1.8 млрд дол. США за рахунок поступового погашення зобов'язань.

Графік 27. Валовий зовнішній борг банків, млрд дол. США

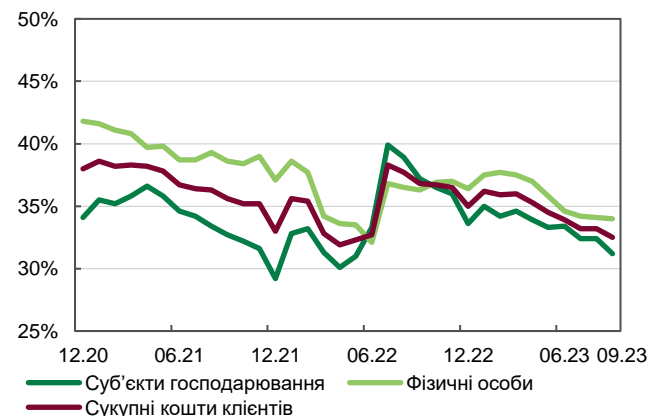
Заміщення банками дорогого рефінансування коштами клієнтів призупинилося. Частка коштів НБУ в зобов'язаннях залишилася на рівні 0.2% (рівень липня 2008 року).

Графік 28. Частка коштів НБУ в зобов'язаннях банків

Рівень доларизації зменшився на 1.4 в. п. – до 32.5%, найактивніше за коштами бізнесу – на 2.2 в. п. до 32.1%. Основною скорочення є активне нарощення строкових вкладів у гривні.

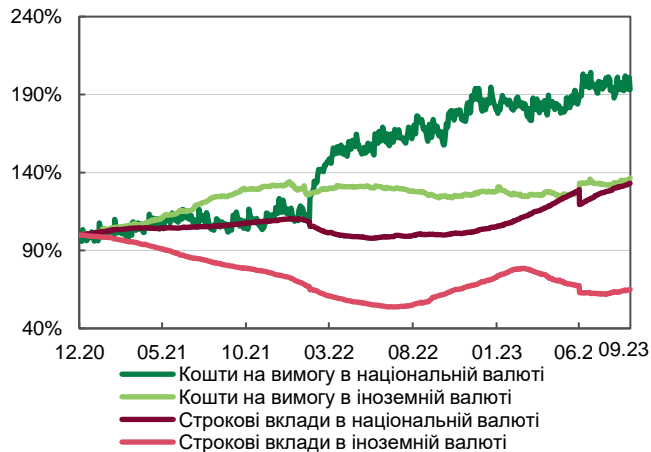
Графік 29. Частка валютних депозитів*

* У банках, платоспроможних на кожну звітну дату.

Кошти фізичних осіб за квартал надалі зростали у гривні – на 4.7% та у валюті – на 2.1%. Натомість строкові гривневі вклади населення зросли на 3.1%, а у валюті зменшилися на близько 4%.

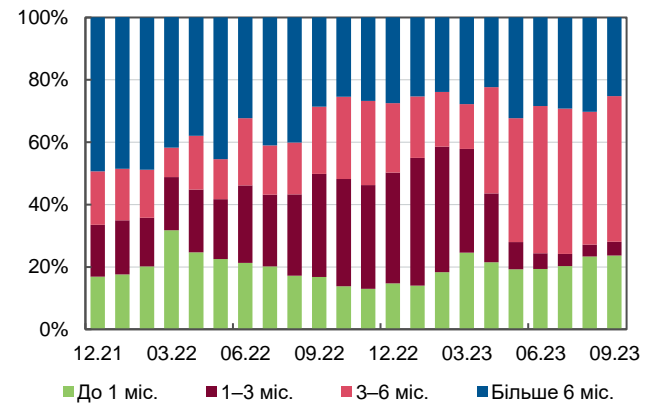
Графік 30. Кошти фізичних осіб, 2020 = 100%*

* Щоденні дані, у банках, платоспроможних станом на 01 жовтня 2023 року. У липні великий банк перекласифікував вклади з правом дострокового розірвання: із строкових у кошти на вимогу.

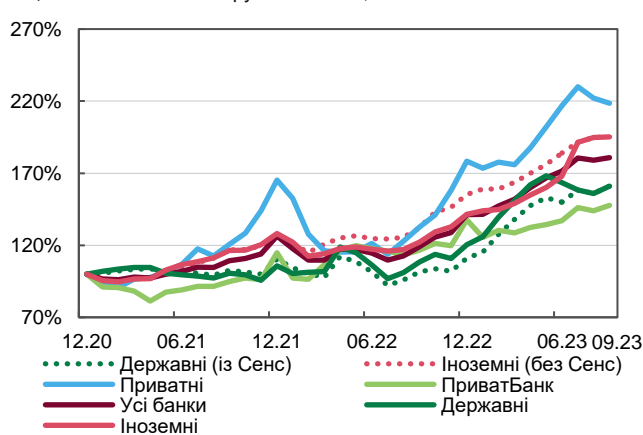
Частка нових короткострокових депозитів до 1 міс. за квартал зросла на 4.3 в. п. У структурі строкових коштів домінують депозити строком 3–6 міс. – 46.7% та понад 6 міс. – 25.2%.

Графік 31. Структура нових строкових депозитів домогосподарств

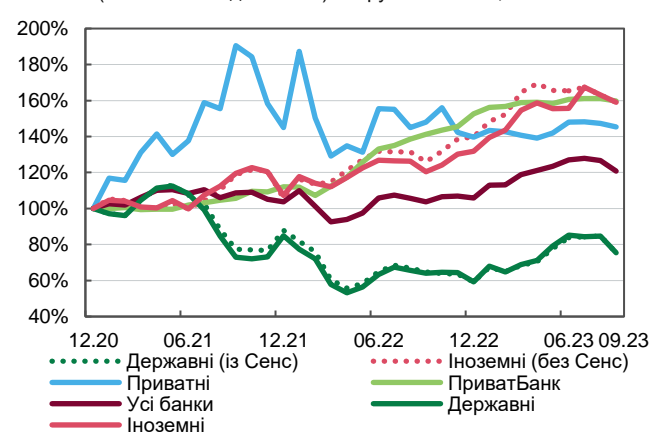
За III квартал обсяги гривневих корпоративних коштів клієнтів зросли на 5.5% переважно за рахунок стрімкого приросту в липні. Найвищі темпи залучення коштів бізнесу в гривні були у Приватбанку, на 7.8%. Натомість валютні кошти бізнесу знизилися на 4.9%.

Графік 32. Динаміка коштів суб'єктів господарювання в національній валюті за групами банків, 2020 = 100%*

* У банках, платоспроможних станом на 01 жовтня 2023 року. Пунктирні лінії – перерахунок із урахуванням Сенс Банку у категорії державних за весь період.

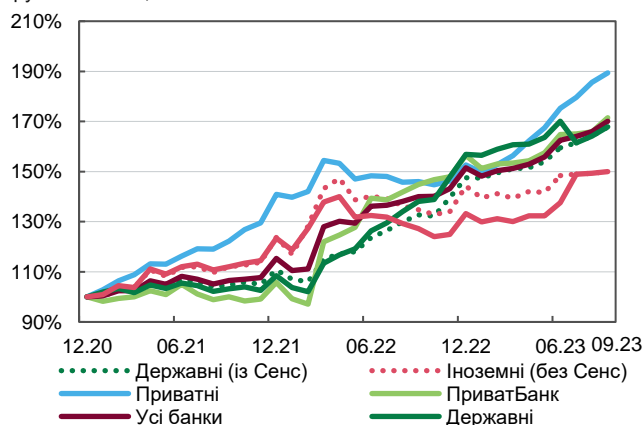
Графік 33. Динаміка коштів суб'єктів господарювання в іноземних валютах (в еквіваленті дол. США) за групами банків, 2020 = 100%*

* У банках, платоспроможних станом на 01 жовтня 2023 року. Пунктирні лінії – перерахунок із урахуванням Сенс Банку у категорії державних за весь період.

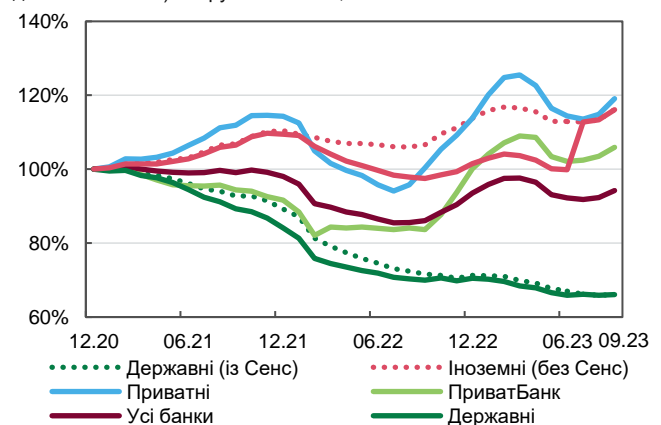
Кошти населення у гривні зросли на 4.7% (+21.5% р/р) за рахунок як поточних, так і строкових вкладів. Усі банки щомісяця дедалі активніше нарощували гривневі кошти, проте найвищі темпи були в банках із приватним капіталом – +8.1%. Обсяги вкладів в іноземній валюті збільшилися на 2.1% (+9.4% р/р). Приріст пришвидшився наприкінці кварталу, зокрема за рахунок строкових вкладів.

Графік 34. Динаміка коштів фізичних осіб у національній валюті за групами банків, 2020 = 100%*

* У банках, платоспроможних станом на 01 жовтня 2023 року. Пунктирні лінії – перерахунок із урахуванням Сенс Банку в категорії державних за весь період.

Графік 35. Динаміка коштів фізичних осіб в іноземних валютах (у дол. еквіваленті) за групами банків, 2020 = 100%*

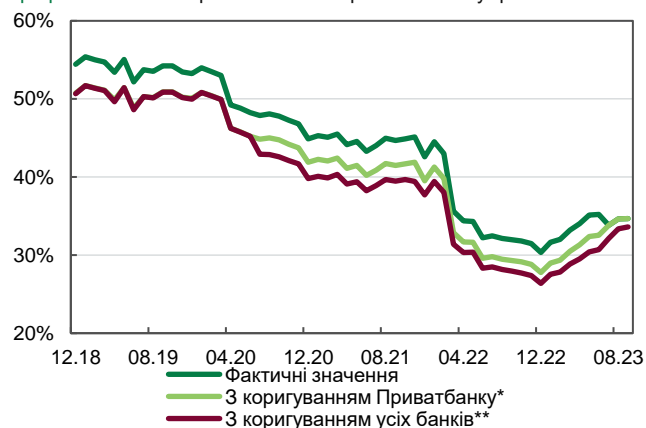

* У банках, платоспроможних станом на 01 жовтня 2023 року. Пунктирні лінії – перерахунок із урахуванням Сенс Банку в категорії державних за весь період.

Навесні 2023 року були уточнені правила відображення у звітності строкових депозитів із правом дострокового повернення. У липні 2023 року Приватбанк перекласифікував такі вклади до поточних, через що частка строкових коштів фізичних осіб знизилася. Проте за ретроспективних уточнень можна констатувати постійну тенденцію зростання частки строкових вкладів у гривні у 2023 році.

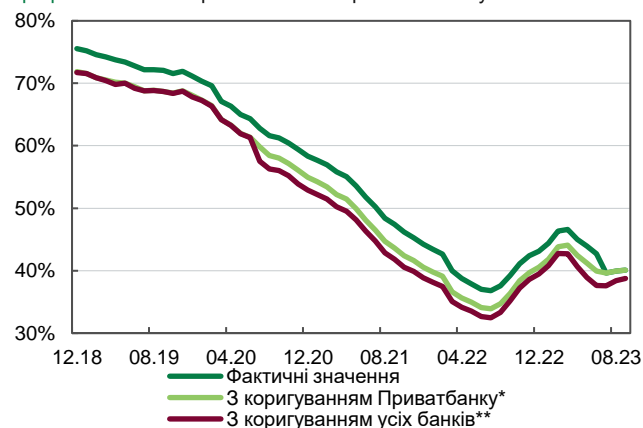
Графік 36. Частка строкових коштів фізичних осіб у гривні

* Перерахунок з віднесенням вкладів Приватбанку з правом дострокового розірвання до поточних.

** Перерахунок з віднесенням усіх вкладів з правом дострокового розірвання до поточних.

Графік 37. Частка строкових коштів фізичних осіб у валюті

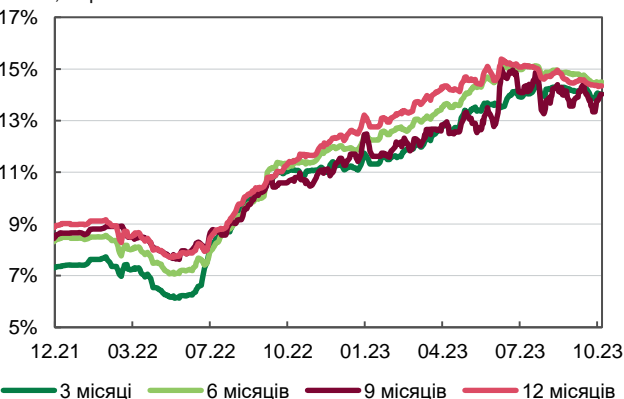
* Перерахунок з віднесенням вкладів Приватбанку з правом дострокового розірвання до поточних.

** Перерахунок з віднесенням усіх вкладів з правом дострокового розірвання до поточних.

Відсоткові ставки

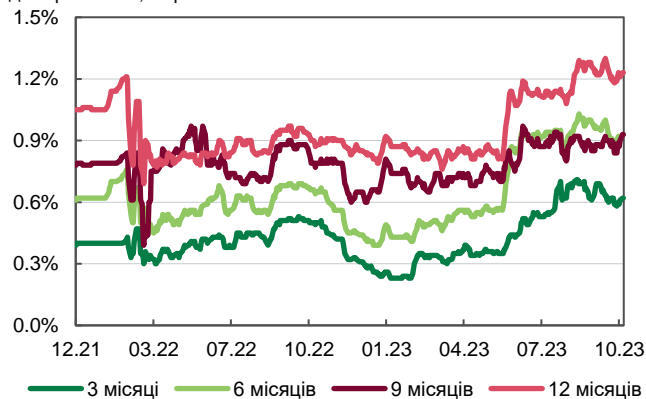
Вартість 12-місячних депозитів у гривнях за III квартал знизилася на 0.7 в. п. – до 14.5% річних. Премія за строковість і надалі скорочувалася.

Графік 38. Український індекс ставок за депозитами фізичних осіб у гривнях, % річних*

* За даними агентства Thomson Reuters, 5-денна ковзна середня.

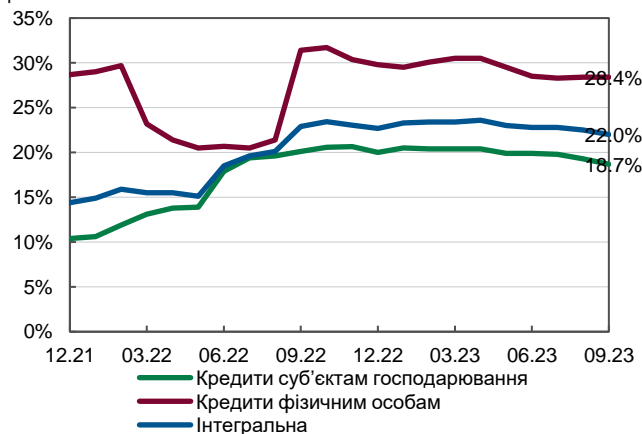
Графік 39. Український індекс ставок за депозитами фізичних осіб у доларах США, % річних*

* За даними агентства Thomson Reuters, 5-денна ковзна середня.

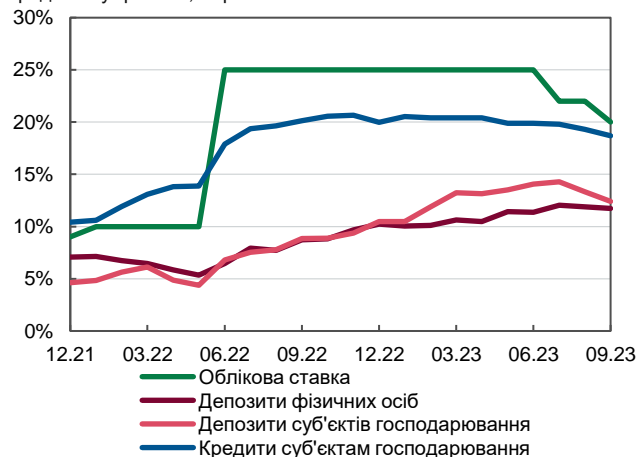
Ставки за кредитами суб'єктам господарювання знизилися на 1.2 в. п. – до 18.7% річних, за кредитами фізичним особам залишилися на рівні близько 28.5% річних. Вартість нових депозитів суб'єктів господарювання зменшилася до 12.4% річних.

Графік 40. Відсоткові ставки за новими кредитами* у гривнях, % річних

* Без пролонгації або інших змін кредитних умов.

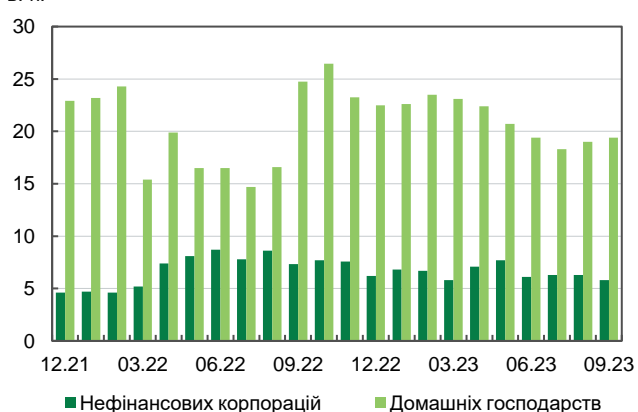
Графік 41. Облікова ставка НБУ та вартість нових депозитів і кредитів* у гривнях, % річних

* За щоденними даними, 5-денна ковзна середня.

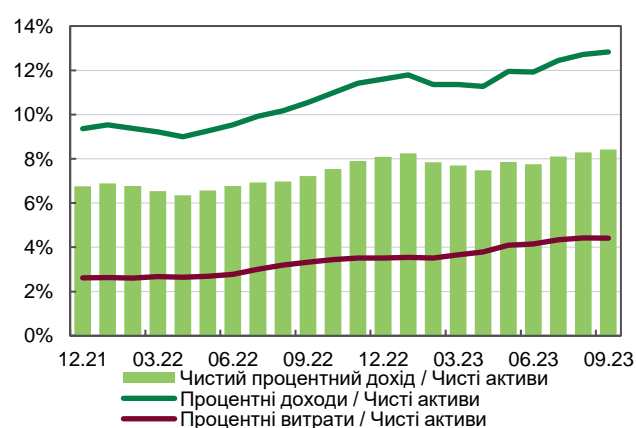
Спред між ставками за новими кредитами та депозитами бізнесу у вересні збувся внаслідок швидшого здешевлення кредитів, ніж депозитів. Процентна маржа знову зростає через зростання процентних доходів.

Графік 42. Спред між ставками за новими* кредитами і депозитами, в. п.**

* До нових депозитів та кредитів належать обсяги за первинними договорами, укладеними у звітному періоді, та за додатковими договорами, за якими відбулася зміна суми або відсоткової ставки.
** З урахуванням неплатоспроможних банків.

Графік 43. Процентна маржа банків*

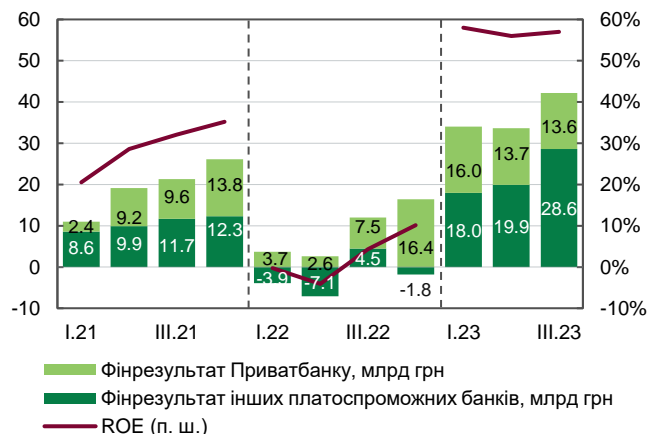

* Чистий процентний дохід до плинного середнього обсягу чистих активів за звітний місяць та два попередніх. З урахуванням неплатоспроможних банків.

Фінансові результати та капітал

У III кварталі 2023 року прибуток сектору зріс до 42.2 млрд грн, третину якого склав прибуток Приватбанку.

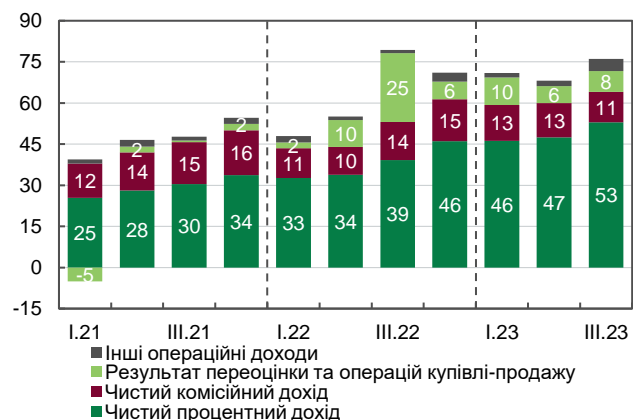
Графік 44. Фінансовий результат* та рентабельність капіталу банків

* За квартал з урахуванням коригуючих проводок, крім кількох малих банків, які не подали баланс з коригуючими проводками.

Основа прибутку – чистий процентний дохід, який збільшився на 35.3% р/р. Обсяг чистого комісійного доходу зменшився на 20.0% р/р.

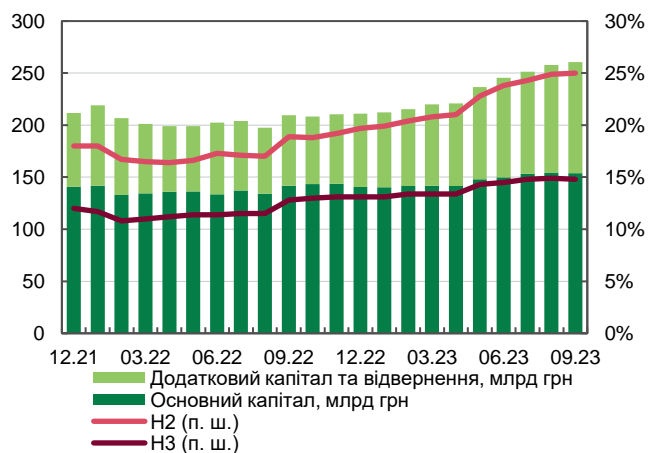
Графік 46. Складові операційного доходу банків за період*, млрд грн

* З урахуванням коригуючих проводок, крім кількох малих банків, які не подали баланс з коригуючими проводками.

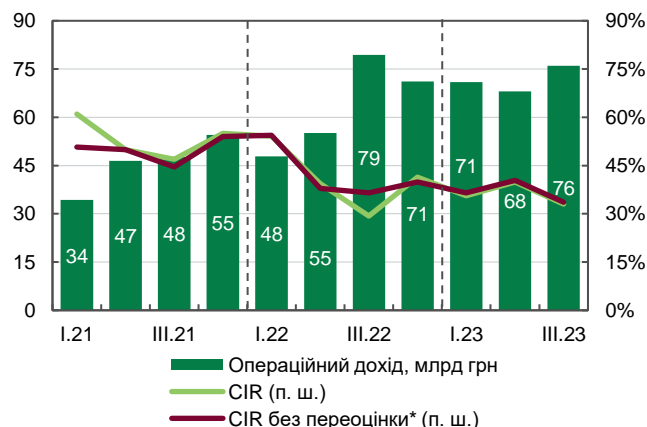
Адекватність регулятивного капіталу протягом III кварталу завдяки високій прибутковості поточного року й надалі зростала – на 1.2 в. п. за квартал, регулятивний капітал сектору – на 6.1%.

Графік 48. Регулятивний капітал та норматив адекватності РК

Операційна ефективність сектору залишалася високою: CIR становив 33.0% (29.3% у III кварталі 2022 року).

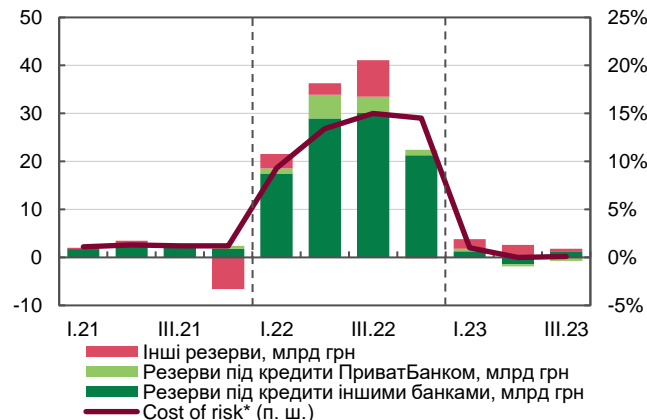
Графік 45. Операційні доходи та операційна ефективність банків

* CIR (Cost-to-Income Ratio) – відношення операційних витрат до операційних доходів.

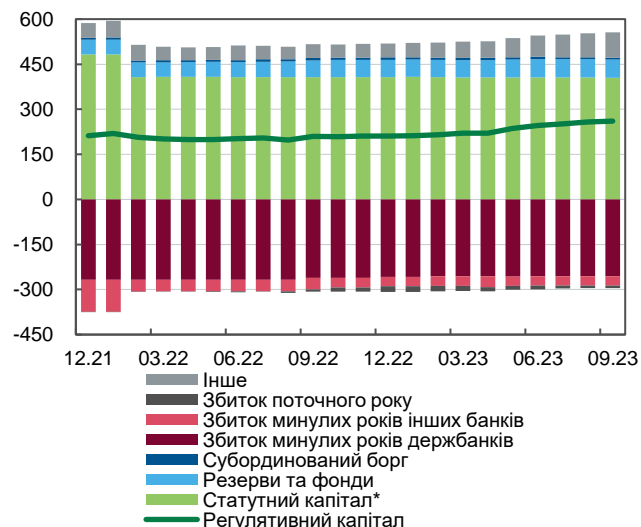
У III кварталі банки сформували 0.6 млрд грн резервів під кредити та 0.8 млрд грн під інші операції та розформували 0.3 млрд грн резервів під ОВДП та дебіторську заборгованість.

Графік 47. Квартальні відрахування в резерви**

** Приведені до річних значень відрахування в резерви під кредити з початку року до чистого кредитного портфелю.

Графік 49. Структура регулятивного капіталу банків, млрд грн

* Зареєстрований та незареєстрований статутний капітал.

Таблиця 2. Основні показники банківського сектору України¹

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	I.23	II.23	III.23
Кількість діючих банків	82	77	75	73	71	67	65	65	63
Загальні балансові показники (млрд грн) / General balance sheet indicators (UAH billion)²									
Загальні активи	1 840	1 911	1 982	2 206	2 358	2 717	2 794	2 925	3 005
у т.ч. в іноземній валюті	755	779	718	746	679	820	871	865	850
Чисті активи	1 334	1 360	1 493	1 823	2 053	2 352	2 428	2 562	2 648
у т.ч. в іноземній валюті	507	495	492	585	583	731	784	780	765
Валові кредити суб'єктам господарювання ³	864	919	822	749	796	801	773	754	766
у т.ч. в іноземній валюті	423	460	381	332	292	281	268	259	257
Чисті кредити суб'єктам господарювання ³	451	472	415	432	540	529	501	484	495
Валові кредити МСП	373	387	383	416	427	454	442	443	457
у т.ч. в іноземній валюті	129	135	122	135	94	100	97	95	98
Чисті кредити МСП	305	319	189	219	250	246	233	234	247
у т.ч. в іноземній валюті	87	88	80	92	79	70	68	67	70
Чисті кредити МСП, що не належать до груп ⁷	-	-	56	57	66	61	57	59	63
у т.ч. в іноземній валюті	-	-	19	21	16	15	13	14	13
Валові кредити фізичним особам	171	197	207	200	243	210	206	208	216
у т.ч. в іноземній валюті	68	61	38	31	21	13	13	13	13
Чисті кредити фізичним особам	92	114	143	149	200	134	130	136	149
Кошти суб'єктів господарювання ³	427	430	525	681	800	943	1 025	1 136	1 155
у т.ч. в іноземній валюті	163	150	191	233	233	317	355	379	360
Кошти фізичних осіб ⁴	478	508	552	682	727	933	945	969	1 004
у т.ч. в іноземній валюті	244	241	238	285	270	340	355	335	341
Зміна (р/р, %) / Change (yoy, %)									
Загальні активи	5.9%	3.8%	3.7%	11.3%	6.9%	15.2%	24.0%	24.2%	18.5%
Чисті активи	6.2%	1.9%	9.8%	22.1%	12.6%	14.5%	23.2%	25.4%	22.1%
Валові кредити суб'єктам господарювання ³	2.0%	6.3%	-10.6%	-8.8%	6.2%	0.7%	-2.6%	-5.0%	-8.5%
Валові кредити фізичним особам	8.5%	15.3%	5.0%	-3.5%	21.6%	-13.5%	-17.6%	-11.6%	-6.6%
Кошти суб'єктів господарювання ³	3.4%	0.8%	22.1%	29.7%	17.4%	17.9%	43.8%	48.8%	37.9%
Кошти фізичних осіб ⁴	9.4%	6.3%	8.6%	23.5%	6.6%	28.4%	23.0%	23.2%	16.6%
Рівень проникнення / Penetration⁵ (%)									
Валові кредити суб'єктам госп. ³ / ВВП	29.0%	25.8%	20.7%	17.7%	14.6%	15.4%	14.4%	12.8%	12.2%
Чисті кредити суб'єктам госп. ³ / ВВП	15.1%	13.3%	10.4%	10.2%	9.9%	10.2%	9.3%	8.2%	7.9%
Валові кредити фізичним особам/ ВВП	5.7%	5.5%	5.2%	4.7%	4.5%	4.0%	3.8%	3.5%	3.4%
Чисті кредити фізичним особам/ ВВП	3.1%	3.2%	3.6%	3.5%	3.7%	2.6%	2.4%	2.3%	2.4%
Кошти суб'єктів господарювання ³ / ВВП	14.3%	12.1%	13.2%	16.1%	14.7%	18.2%	19.1%	19.3%	18.4%
Кошти фізичних осіб/ ВВП	16.0%	14.3%	13.9%	16.2%	13.3%	18.0%	17.6%	16.5%	16.0%
Фінансові результати / Profit or Loss⁶ (млрд грн) / (UAH billion)									
Чисті процентні доходи	53.0	73.0	78.9	84.8	117.6	151.7	46.2	47.4	52.9
Чисті комісійні доходи	27.5	37.8	44.0	46.5	58.0	50.2	13.0	12.6	11.1
Відрахування в резерви	49.2	23.8	10.7	31.0	3.4	121.2	4.0	0.6	1.1
Чистий прибуток/збиток	-26.5	22.3	58.4	39.7	77.4	21.9	34.4	33.3	42.2
Довідково: / Memo items:									
гривень/долар США (середнє за період)	26.60	27.20	25.85	26.96	27.29	32.34	36.57	36.57	36.57
гривень/долар США (на кінець періоду)	28.07	27.69	23.69	28.27	27.28	36.57	36.57	36.57	36.57
гривень/євро (середнє за період)	30.00	32.14	28.95	30.79	32.31	33.98	39.22	39.82	39.83
гривень/євро (на кінець періоду)	33.50	31.71	26.42	34.74	30.92	38.95	39.78	40.00	38.55

¹ За платоспроможними банками на кожну звітну дату.

² З нарахованими доходами/витратами.

³ Включно з небанківськими фінансовими установами.

⁴ Включно з ощадними сертифікатами.

⁵ ВВП у 2017–2022 роках без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим, м. Севастополя, окупованих територій у Донецькій та Луганській областях; дані за 2023 рік – використано оцінки ВВП з Інфляційного звіту за жовтень 2023 року.

⁶ З урахуванням коригуючих проводок.

⁷ За належністю до груп юридичних осіб під спільним контролем або груп пов'язаних контрагентів [відповідно до постанови Правління Національного банку України від 30.06.2016 № 351 (зі змінами) та постанови Правління Національного банку України від 28.08.2001 № 368 (зі змінами)].

Примітки.

Джерело інформації – Національний банк України, якщо не зазначено інше. Дані за 2022 і 2023 роки наведено з урахуванням коригуючих проводок (крім даних 1-2 невеликих банків, які не подали балансових даних із коригуючими проводками, залежно від дати).

АТ “Сенс Банк” у III кварталі розглядається як частина групи банків з державним капіталом, якщо не зазначено інше.

До вибірки належать платоспроможні станом на кожну звітну дату банки, якщо не зазначено інше.

У вибірці банків, платоспроможних станом на останню звітну дату, зазначені банки, що приєднані за спрощеною процедурою до інших банків.

Групи банків сформовано згідно з рішенням Комітету НБУ з питань нагляду та регулювання діяльності банків, нагляду (оверсайту) платіжних систем.

Державні банки – банки з участю держави Україна в капіталі, за винятком Приватбанку, якщо не зазначено інше.

Іноземні банки – банки, контрольні пакети акцій яких належать іноземним банкам або іноземним фінансово-банківським групам.

Приватні банки – банки, власниками істотної участі в яких є виключно резиденти України.

Дані наведено з урахуванням нарахованих відсотків на кінець періоду (місяць, квартал, рік), якщо не зазначено інше.

Валові кредити – кредити, не скориговані на резерви за активними операціями банків.

Зміна за фіксованим курсом означає, що сума інструменту в іноземній валюті розраховується за курсом на початок періоду.

Дані за кредитами та коштами суб’єктів господарювання включають дані небанківських фінансових установ.

Кошти фізичних осіб включають ощадні сертифікати, якщо не зазначено інше.

Сума компонентів може не збігатися з підсумковою сумою в результаті округлення даних.

Скорочення та аббревіатури:

ВВП	Валовий внутрішній продукт
ДС НБУ	Депозитні сертифікати Національного банку України
МСП	Малі та середні підприємства (залежно від кількості працюючих та доходів від будь-якої діяльності за рік з урахуванням вимог статті 55 Господарського кодексу України).
МФО	Міжнародна фінансова організація
НБУ	Національний банк України
ОВДП	Облігації внутрішньої державної позики та боргові цінні папери, що рефінансуються НБУ, які обліковуються за: 1) справедливою вартістю через прибутки/збитки, 2) справедливою вартістю через інший сукупний дохід, 3) амортизованою собівартістю.
РК	Регулятивний капітал
CIR	Cost-to-Income Ratio: співвідношення операційних витрат і операційних доходів
ROE	Return on equity: рентабельність власного капіталу
UIRD	Ukrainian Index of Retail Deposit Rates: Український індекс ставок за депозитами фізичних осіб
в. п.	Відсотковий пункт
грн	Гривня
дол., долар, дол. США	Долар Сполучених Штатів Америки
екв.	Еквівалент
кв.	Квартал
міс.	Місяць
тис.	Тисяча
млн	Мільйон
млрд	Мільярд
од.	Одиниця(-і)
п. ш.	Права шкала
р/р	До аналогічної дати / періоду попереднього року
кв/кв	До попереднього кварталу
м/м	До попереднього місяця